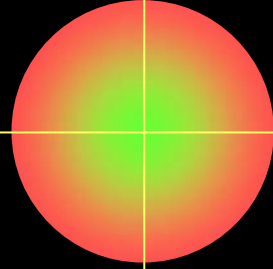

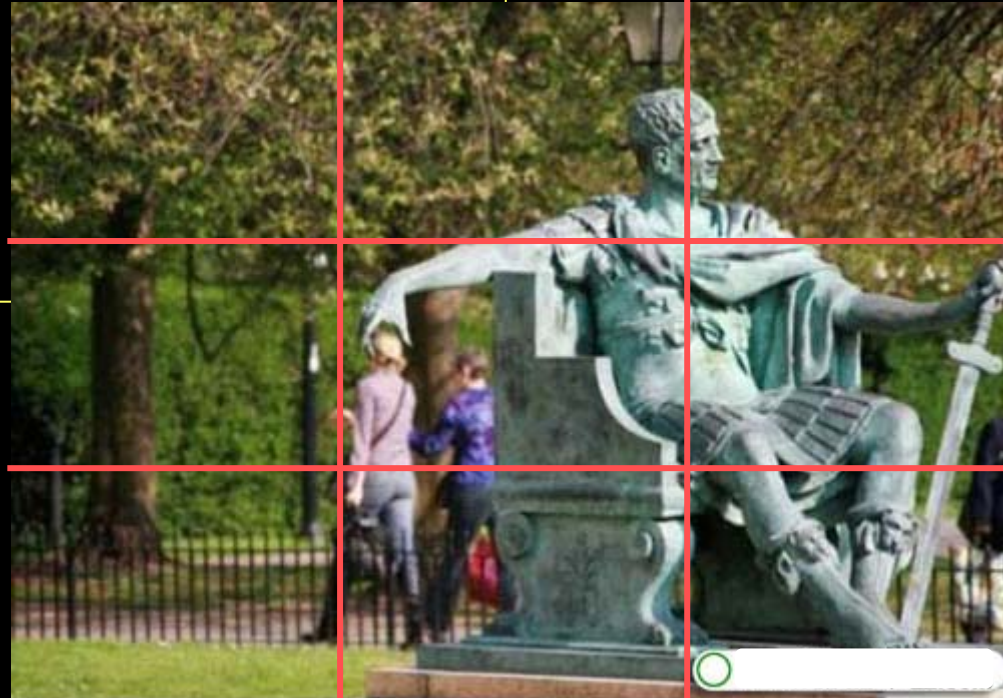
Fotoğrafta Kompozisyon

Fotoğraf Ders Notları

Mustafa Eyriboyun

ZKÜ - 2009

Bu sunum,

“İFSAK Temel Fotoğraf Semineri Ders Notları”

esas alınarak hazırlanmıştır.

2005 yılında www.fotokritik.com internet sitesinden pdf dosyası halinde ücretsiz olarak indirilebilmekteydi.

İFSAK internet sitesine girmek için adres:

<http://www.ifsak.org.tr/>

Mustafa Eyriboyun (Kasım 2009)

eyriboyun@gmail.com

Fotoğrafta kompozisyon; renk, yüzey, çizgi ve geometrik formların temel plastik sanat kuramları ve elemanları anlayışı içinde, ışık yardımıyla bir araya getirilip, anlam yaratma sanatıdır.

Daha basit anlatımla; ayrı ayrı parçalardan birleştirme yoluyla dengeli ve düzenli bir bütün oluşturma, kare içindeki konuları göze hoş gelecek şekilde seçme işi, bir işin güzel olması, verilmek istenen mesajın yerini bulması ve fotoğrafın akılda kalıcılığını artırması demektir.

Anlatılmak istenenin anlatılan şeyin doğasına uygun olması ve anlatılan şeyin kendine özgü üretim araç ve yöntemlerinin kullanılması gereklidir. Kompozisyonda kadraj, grafik düzenleme, leke dağılımı, ışık ve anlatılmak istenenin anlaşılır ifade edilmesi gerekir.

Fotoğrafta kompozisyon,

Bir fotoğrafta, görünen kişi, nesne, çizgi, desen, doku, renk ve ışık arasındaki ilişkilerin düzenlenme şeklidir.

Bu ilişkiler, konunun kolay anlaşılmasını ve fotoğrafın göze hoş görünmesini sağlayacak şekilde düzenlenmelidir.

Kompozisyonun değişik öğeleri vardır ve sonraki sayfalarda anlatılacaktır.

Ancak burada anlatılacak olan kurallar bağlayıcı değildir.

Çünkü bütün sanat dallarında olduğu gibi fotoğrafta da temel kural; “**sanatçının anlatım aracını kullanmada kurallarla sınırlanamayacağı**”dır.

O halde bu kurallar neden ve niçin?

Kompozisyona ait temel kural ve yöntemlerin amacı; sanatçıya yön vermekten ziyade, çoğunluğun beğenisini kazanmış eserlerin ortak özelliklerinin neler olduğunu anlatmaktır.

En aykırı, en kural dışı sanat eserinin düşünsel arka arka planında dahi belirli bir kompozisyon anlayışı vardır (olmalıdır).

Kompozisyonun ögeleri:

1. Yalınlık
2. 1/3 kuralı
3. Çizgiler
4. Denge
5. Kadraj
6. Bindirme
  1. Leke ögesi
  2. Form ögesi

Yalynlık 6rnekleri - 1

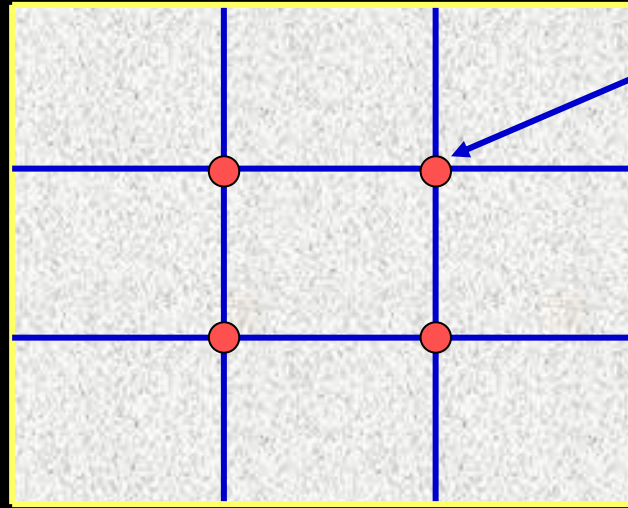

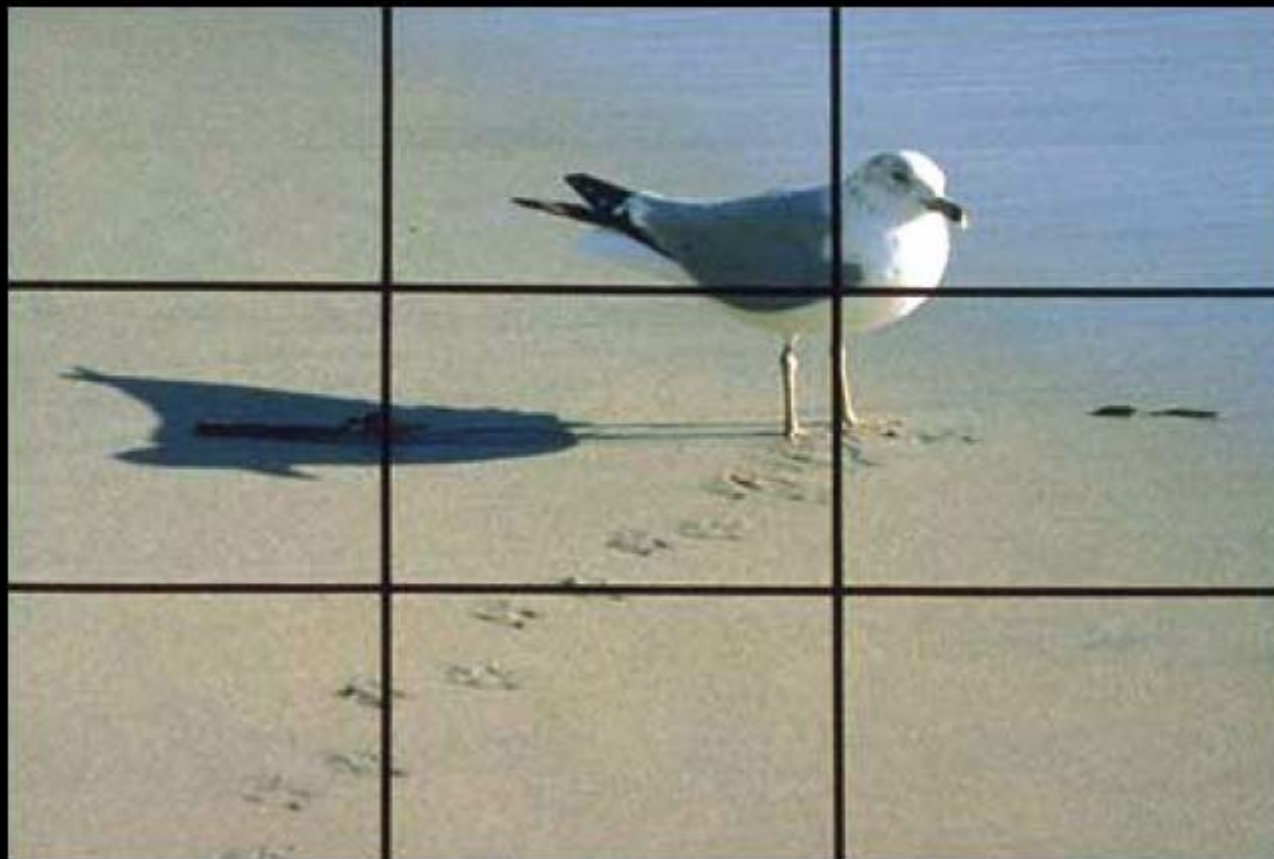
Yalınlık örnekleri - 2

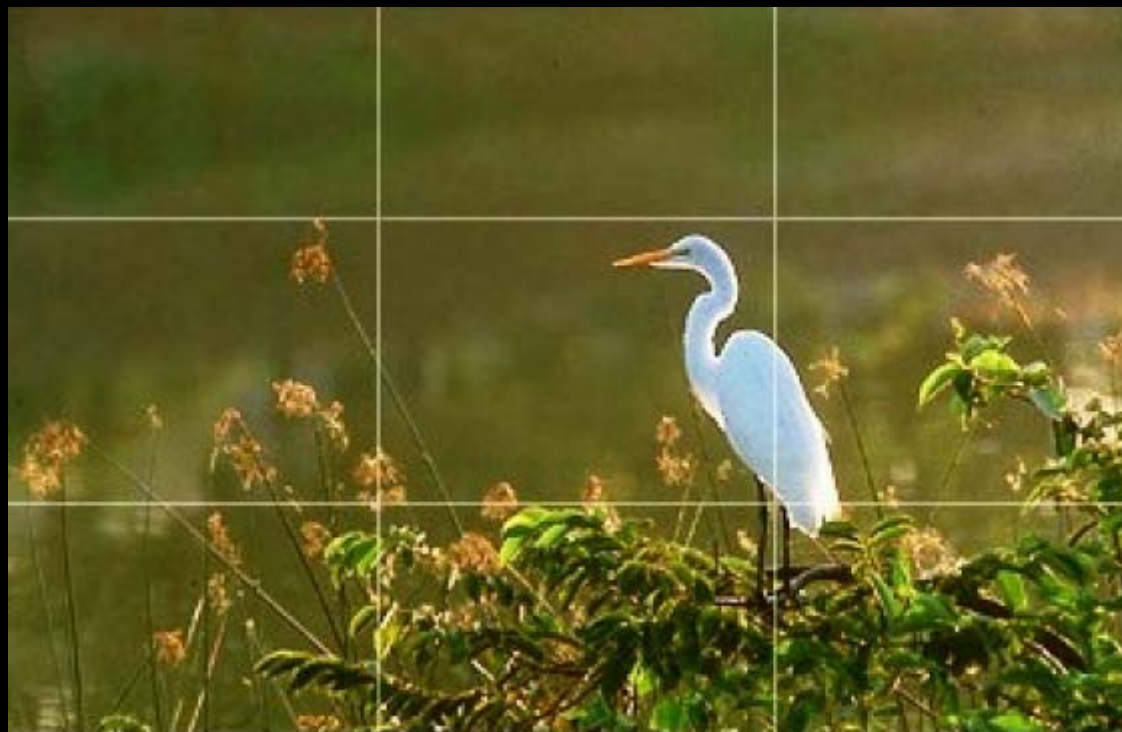

1/3 kuralı

Altın nokta

Durađan

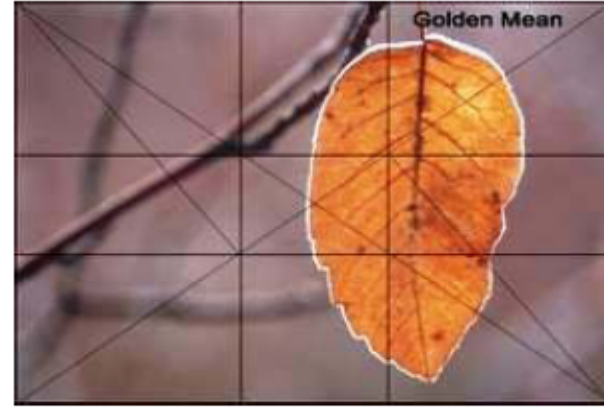
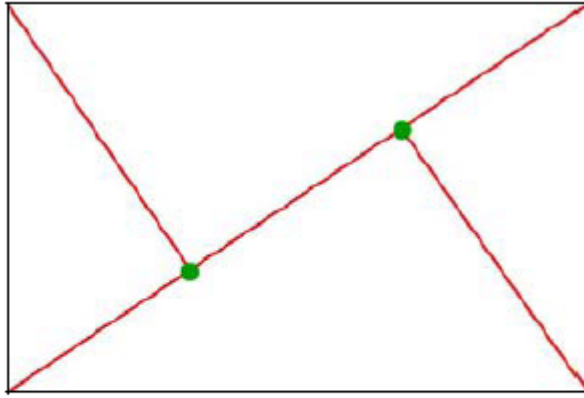
Dinamik

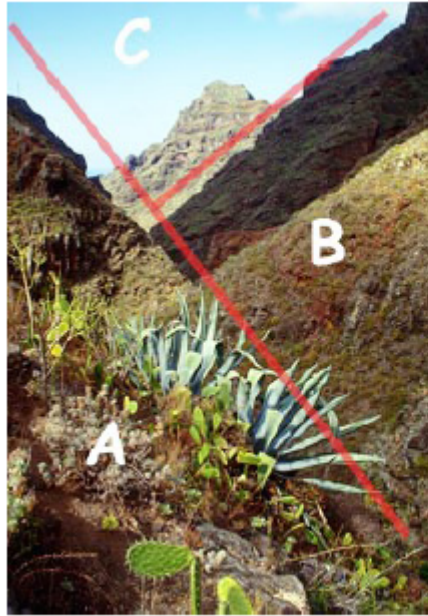
Dinamik

Altın üçgenler : Diyagonal çizgiler ile fotoğrafta dinamik bir simetri etkisi yaratılabilir.

(Altın üçgenler)

Kompozisyonda çizgiler:

Çizgiler kompozisyonda önemli bir rol oynarlar.

Fotoğrafta köşegen (diyagonal) çizgiler yön belirtmek için kullanılabilir.

Bu, izleyen kişiyi asıl konuya yöneltmenin basit ve kolay bir yoludur.

Chaos 2001

Tekrarlayan çizgilerle de izleyicinin dikkatini ilgi merkezine çekmek kolaylaşır.

Kompozisyonda kullanılan en yaygın çizgilerden biri de "S" eğrisidir.

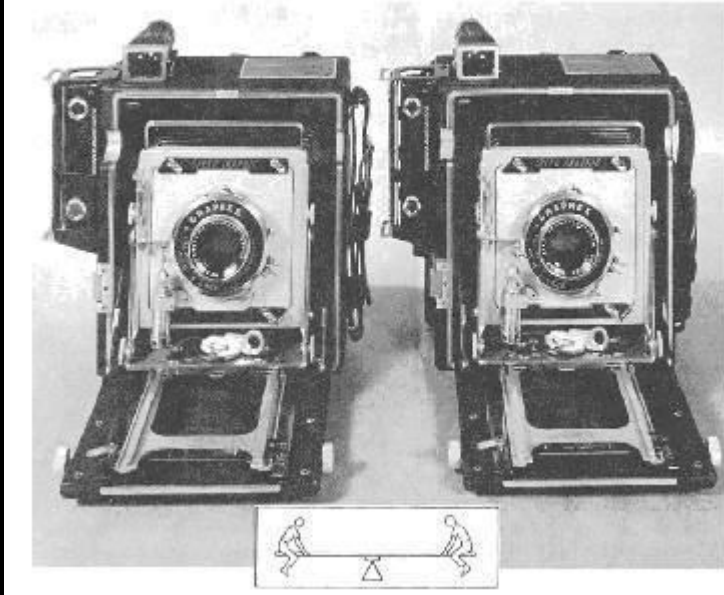

Kompozisyonda Denge

Fotoğrafta Denge Ögesi, kompozisyonun en önemli yol göstericilerinden biridir.

Denge, birbirini tamamlayan şekil, renk ya da aydınlık veya karanlık alanların göze hoş görünecek şekilde ayarlanmasıdır.

Simetrik denge örnekleri

Klasik simetrik denge örneđi

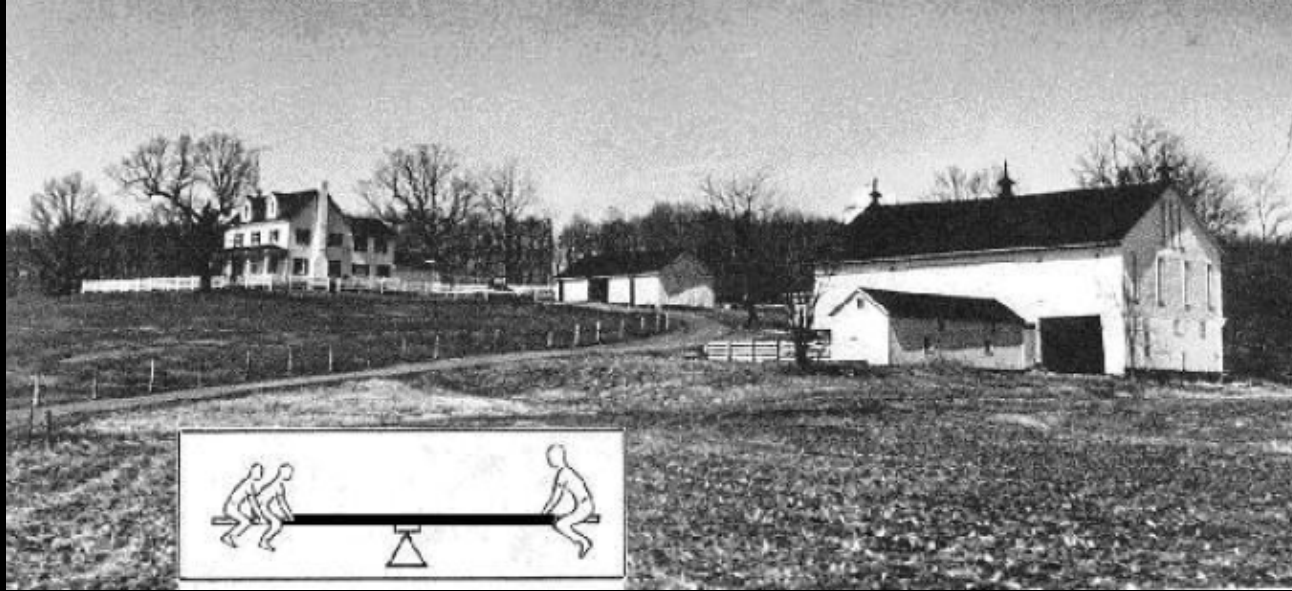

Dengede olmasına rağmen fotoğraf ortadan ikiye ayrılabilir ve bu da izleyicinin dikkatini dağıtır

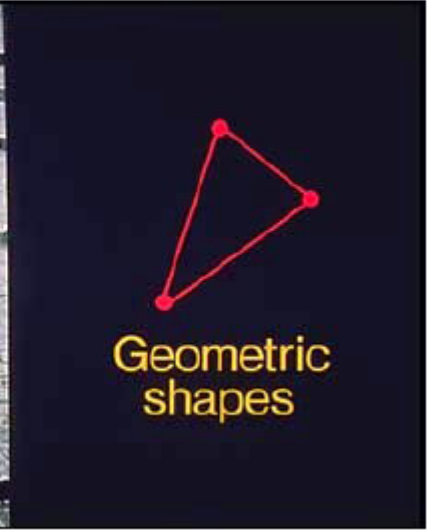
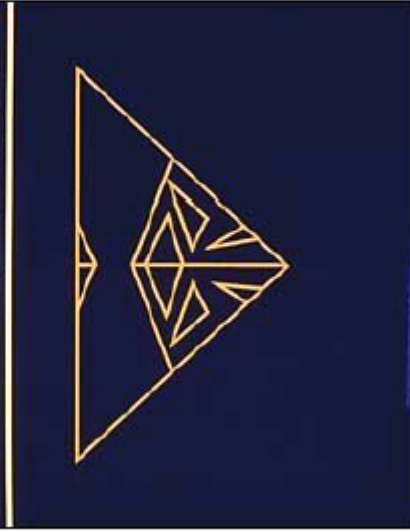
İçine, duygu ve samimi duruş katılarak iyi dengelenmiş fotoğraflar

Asimetrik denge örnekleri (Simetrik dengeden daha ilgi çekicidir)

Geometrik şekillerle denge oluşturma

Şekillerin birbirini tamamlaması

Destek yok havada duyor gibi

Çocuk merkezde olmasına rağmen fotoğraf dengede

Açık ve koyu tonların dengesi

5. Kadraj

Fotoğraf kompozisyonunda beşinci öge kadraj yani çerçevelemedir.

İlgi merkezini ön plandaki nesnelere çerçevelemek fotoğrafta yer alan asıl konuyu diğerlerinden ayırt etmek için gereken derinlik hissini kazandırır.

Bir fotoğrafta, kadraja karar vermek konuya bağlıdır. Çerçeve olarak neyin kullanılacağı buna göre değişecektir.

Doğal çerçeve örnekleri

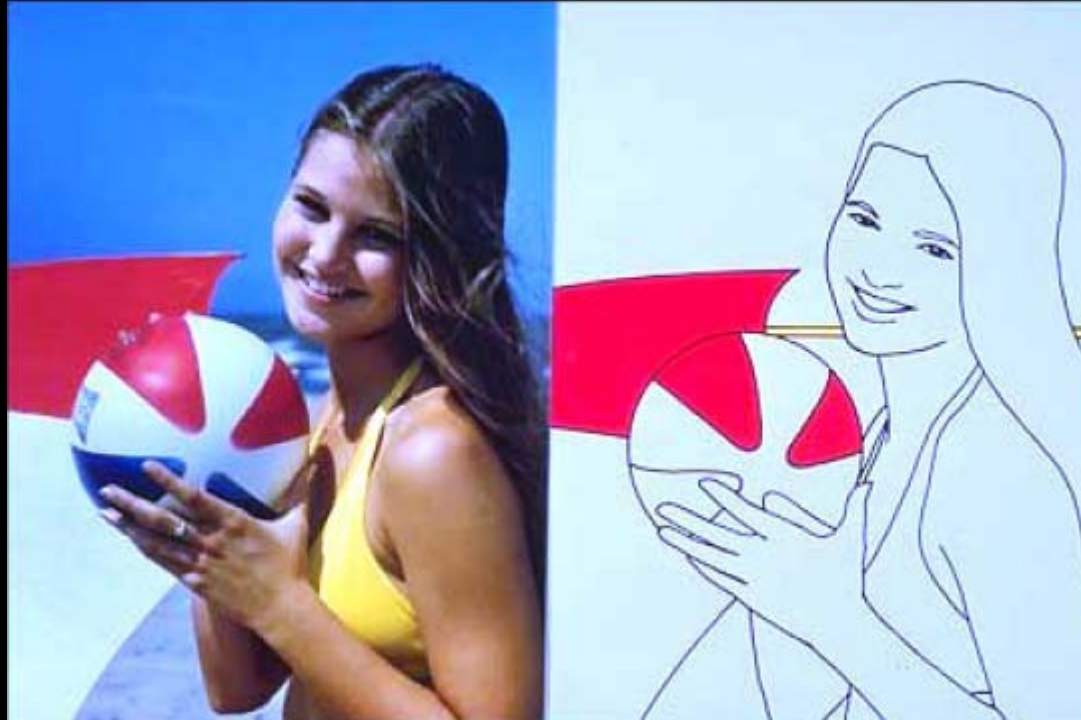
6. Bindirme

Daha iyi kompozisyon için altıncı öge, üst üste bindirmeden kaçınmaktır.

Öyleyse poz verdirmeden önce yalın bir fon aramak gereklidir.

Asıl konuya çok yakın nesne yada çizgilerin üst üste binmesi dikkati dağıtabilir.

Bütün düzlem sanatları gibi fotoğraftaki üçüncü boyut izlenimi, ışık ve perspektif yardımıyla oluşan bir göz yanılgısıdır.

Fotoğrafın tek karelik bir saptama ile oluşması bir taraftan fotoğrafçıyı aşırı sınırlayıp tutuklaştırırken öte yandan daha seçici ve titiz olmaya zorlar, çünkü sürüp giden bir olayın öyle bir anı ve objelerin öyle bir konumu vardır ki, bu durum olayın tümünün simgesi olabilir, fotoğrafçı da bunu yakalamak ve dondurmak zorundadır.

Fotoğrafçının tasarladığı bir görüntü bütününü doğada aynen bulmak veya düzenlemek kolayca mümkün olmayabilir.

Bu durumda birçok fotoğrafçı, aynı zamanlarda parça parça çekilmiş görüntüleri kurgulayıp değişik yöntemlerle bir araya getirerek tasarlanan görüntüyü elde etmektedirler.

Biriktirici yöntemlerle ürün veren sanat dallarında doğal sayılabilecek bu yöntem, özellikle gerçeküstü dünya yaratma durumunda olan fotoğrafçılar için belki de tek yoldur ama doğrusu bu da fotoğrafla resim arasındaki sınırın aşılması demektir.

Fotoğraf bir dildir.

Yazı yada konuşma dili gibi yeterli açıklıkta ve sadelikte kullanılması gerekir. Gereksiz ayrıntılarla dolu bir anlatımdan kaçınmalıdır. Didaktik anlatım dışında belli bir kapalılık ilgi uyandırır ve seyirciye keşfetme zevkini bağışlar. Mesaj ilginç olmalıdır.

"Peki ama bana ne" dedirtmemelidir. Mesajın görevi ve evrensel boyutları bulunmalıdır. Mesaj bir bütün olmalı ve gereksiz ayrıntılardan arındırılmalıdır.

Fotoğrafı sanat yapan, mesajda belli bir duygu yoğunluğunun bulunmasıdır. Fotoğrafçıyı sanatçı yapan ise mesajı yoğurup iletmedeki özgünlük ve kişiselliktir.

Her dil gibi fotoğrafın da yapısal öğeleri vardır. Bu öğelere ilişkin kurallar iyi bilinmelidir.

İçerikteki mesajın doğru ve etkili iletilmesi kişinin kendi çaba ve ilgisine bağlıdır. Çeşitli öğeler kullanılarak bir fotoğrafta belirginlik, bütünlük, denge ve oranlama titizlikle kollanmalıdır.

Etkili bir fotoğraf keşfetme, yalıtma ve organizasyon aşamasını atlattıktan sonra başarılı olabilir. Ender bazı fotoğraflar bu üç aşamayı da geçirmiş, aynı zamanda etkili ve güzel bir düzenleme ile bitirilmiştir.

Görsel öğelerin ağırlıklı olarak kullanılması, fotoğrafçıyı konuya çeken ve fotoğrafın doğmasına neden olan çıkış noktalarıdır.

Örnek fotoğraflar
(Derste sunulacak)